

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 8. 2009, č. j. 38 Cad 2/2008 - 117,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce podal u Krajského soudu v Ostravě žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 7. 1. 2008, č. j. KUOK 122826/2007, sp. zn. KÚOK/119392/2007/OSV - SPO/346/SSP/142, kterým žalovaný v souladu s ustanovením § 90 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zrušil rozhodnutí Úřadu práce v Šumperku, pobočka Zábřeh, ze dne 29. 10. 2007, č. j. 2286/7/SUC - 1/3, jímž bylo rozhodnuto o odejmutí dávky státní sociální podpory - příspěvek na bydlení, a řízení zastavil. Současně žalobce požádal, aby mu byl ustanoven zástupce pro řízení o žalobě před krajským soudem.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 13. 1. 2009, č. j. 38 Cad 2/2008 - 79, návrhu žalobce vyhověl a ustanovil mu pro řízení o žalobě jako zástupkyni Mgr. Martinu Pešákovou, advokátku, se sídlem Kozinova 2, Šumperk. Proti tomuto usnesení podal jak žalobce, tak i ustanovená advokátka, kasační stížnost, která byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2009, č. j. 6 Ads 35/2009 - 101, zamítnuta. Poté žalobce přípisem ze dne 29. 6. 2009 požádal, aby mu byl zástupcem ustanoven advokát Mgr. Drlík.

Následně žalobce přípisem ze dne 28. 7. 2009 krajskému soudu sdělil, že vůči Mgr. Pešákové nemá důvěru, neboť jedná v rozporu s jeho zájmy. Ustanovená advokátka přípisem ze dne 1. 7. 2009 požádala o zproštění zastupování žalobce ze stejných důvodů uvedených ve shora citované kasační stížnosti. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 7. 8. 2009, č. j. 38 Cad 2/2008 - 117, rozhodl v bodě I. výroku rozhodnutí o zproštění povinnosti ustanovené advokátky zastupovat žalobce v řízení o žalobě, v bodě II. výroku bylo rozhodnuto o nepřiznání odměny ustanovené zástupkyně za zastupování, a dále krajský soud v bodě III. výroku rozhodl, že se žalobci jiný zástupce z řad advokátů neustanovuje. V odůvodnění kasační stížnosti napadeného rozhodnutí krajský soud uvedl, že soud ustanovil žalobci advokáta z místa jeho bydliště z důvodu procesní ekonomie. Právo žalobce na odborné zastoupení v řízení před soudem je za splnění zákonných podmínek toliko právem na ustanovení zástupce, nikoliv však právem na ustanovení konkrétního zástupce, kterého označí žalobce. Žalobce poté, kdy bylo jeho návrhu na ustanovení zástupce vyhověno, bezdůvodně žádal, aby mu soud ustanovil jiného advokáta. Tímto svým chováním žalobce jen prodlužuje řízení. Dále soud uvedl, že je mu z jeho rozhodovací činnosti známo, že ve sporech vedených u krajského soudu žalobce opakovaně vznáší námitky vůči ustanoveným zástupcům. K tomuto postupu krajský soud konstatoval, že žalobci nic nebrání, není-li spokojen s osobami advokátů, jež mu byli soudem ustanoveni, aby si zvolil sám advokáta a předložil plnou moc udělenou k jeho zastupování. Krajský soud v Ostravě za situace, kdy žalobce měl bezdůvodné výhrady k ustanovené zástupkyni, a protože i ustanovená zástupkyně Mgr. Martina Pešáková požádala o zproštění povinnosti zastupovat žalobce, dospěl k závěru, že za situace, kdy není mezi klientem a zástupcem dána nezbytná míra důvěry, je dán důvod, aby soud ustanovenou zástupkyni funkce zprostil a vyzval žalobce, aby si sám zvolil advokáta pro zastupování. Krajský soud proto rozhodl o zproštění povinnosti ustanovené advokátky žalobce v řízení o žalobě zastupovat. Z důvodů shora uvedených pak krajský soud již dalšího zástupce z řad advokátů žalobci neustanovil.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost téměř nečitelného obsahu, v níž brojí proti výroku uvedenému pod bodem III. usnesení a současně požádal, aby mu byl ustanoven zástupcem „jeho“ advokát Mgr. František Drlík.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu z hlediska uplatněných námitek, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a u níž je takové ochrany třeba. Cílem ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. je poskytnout kvalifikovanou právní pomoc rovněž sociálně slabému účastníkovi řízení. Toto ustanovení vychází z logiky, podle které by zákon nemohl splnit svůj účel a byl by diskriminační, kdyby intenzita ochrany závisela na sociálním postavení navrhovatele.

Ustanovení zástupce navrhovatelí však není v žádném případě automatickým úkonem soudu, nýbrž úkonem, který vyžaduje také určitou součinnost ze strany navrhovatele, počínaje osvědčením podmínek ve smyslu ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. Jednou z těchto podmínek je osvědčení potřeby zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. To však neznamena, že by účastník svým jednáním neměl na existenci (resp. trvání) této podmínky žádný vliv. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 23. 3. 2006, č. j. 8 Afs 144/2005 - 137, aktivita účastníka řízení se v tomto ohledu nutně musí projevit rovněž v komunikaci s ustanoveným zástupcem; v opačném případě je totiž zastoupení zpravidla zcela bez efektu. Nekomunikuje-li navrhovatel s jemu ustanoveným zástupcem, musí pro to vždy být věrohodné a akceptovatelné důvody takový postup ospravedlňující (srov. Soudní judikatura ve věcech správních 674/2000).

V posuzované věci stěžovatel jako důvod, proč nemá k ustanovené advokátce důvěru, uváděl, že advokátka údajně jedná v rozporu s jeho zájmy. Tento důvod není akceptovatelnou překážkou komunikace stěžovatele s advokátkou, neboť stěžovatel k takovému úsudku neuvádí žádný relevantní podklad.

Vzájemný vztah nedůvěry s Mgr. Pešákovou, který je zřejmý konečně i ze stěžovatelova přípisu, by primárně ani důvodem pro neustanovení advokáta jiného nebyl, nicméně dokresluje stěžovatelův postoj ke spolupráci s ustanovenými zástupci. Každopádně je tento vztah nedůvěry jasným důvodem pro zproštění advokáta od povinnosti účastníka řízení zastupovat.

Za popsaneho stavu proto krajský soud nepochybil, jestliže ustanovenou zástupkyni na její žádost zprostil povinnosti zastupovat stěžovatele v řízení o žalobě. V situaci, kdy se stěžovatel sám svým jednáním, resp. svou nečinností, zbavil možnosti využít služeb ustanoveného zástupce, nečiní postup krajského soudu nezákonným ani skutečnost, že mu nebyl ustanoven advokát další.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který nebyl v řízení úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému prokazatelně žádné náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. prosince 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu

